

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, økonom og velfærdsgransker - cand. scient. adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Notat, 18.12.17

VLAK´S, DF´S OG RV´S AKTIESKATTE- LEMPELSER er topskattelettelser af bagvejen, der koster velfærd og øger uligheden.

Resume:

- *Hovedelementerne i aftalen mellem VLAK, DF og RV er lettelse af aktieskatten gennem indførelse af en lavere beskattet aktiesparekonto samt ved at åbne op for investorfradrag i små – og mellemstore iværksættervirksomheder. Herudover nedsættes eller fjernes en række afgifter.*
- *Disse skattelettelser kommer i sagens natur aktieejere til gode og desto mere, jo flere aktier de ejer. Da de primært er de rige, som ejer (mange) aktier og som har råd til meget store investeringer heri, vil de også få langt størstedelen af skattelettelsen.*
- *Blandt den rigeste procent vil gevinsten i gennemsnit være 5.300 kr. og for den rigeste promille vil den i gennemsnit være 28.900 kr. og de 1000 rigeste vil indkassere 78.200 kr., mens ¾ af befolkningen i gennemsnit højst vil tjene under 100 kr.*
- *Herudover rammer finansieringen velfærden. En hovedfinansieringskilde er bortfald af statslig refusion på kommunal beskæftigelsesindsats, hvilket vil tvinge kommunerne til enten at spare på den øvrige velfærd eller på beskæftigelsesindsatsen, hvilket vil gå ud over dennes standard og kvalitet og forringe tilbuddene til de ledige.*
- *Herudover spares på DSB, hvilket vil forringe den kollektive trafik. Endelig trækkes på det økonomiske råderum, hvilket er på bekostning af ressourcerne til velfærden.*
- *VLAK ´s, DF ´s og RV ´s aktieskattelettelser er således topskattelettelser ad bagvejen og sker på bekostning af den fælles velfærd og de svageste. Og aftalen er indgået med DF på trods af partiets løfter om ikke at medvirke til topskattelettelser og om at ville sikre velfærden.*

INDLEDNING.

12. november 2017 indgik VLAK – regeringen, DF og Det Radikale Venstre en aftale om en aktieskatte-, afgifts og erhvervspakke. ¹

Det erklærede formål med aftalen er at styrke investeringer i erhvervslivet, billiggøre produktionen og fremme iværksætteri og herigennem øge den økonomiske vækst. ²

Opbygningen af analysen er følgende:

I afsnit 1 gennemgås kort hovedlinjerne i aftalen.

Herefter analyseres og vurderes i afsnit 2 de fordelingspolitiske virkninger af aftalens nye udgifts – og skatteinitiativer?

Dernæst analyseres og vurderes i afsnit 3 finansieringen af aftalen.

Sidst rundes af og konkluderes i afslutningen vedrørende regeringens og DF´s rolle i forhandlinger og aftale.

1. Hovedlinjer i VLAK's aftale med DF og RV om aktieskatte-, afgifts og erhvervsinitiativer.

Aftalen rummer 35 initiativer indenfor en samlet ramme på ca. 0,7 mia. kr i 2018 stigende til ca. 2,2 mia. kr. i 2025.

Tabel; Oversigt over lempelser i pakken. ³

Mio. kr. (2018-niveau)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Initiativer i alt	-665	-1.585	-1.985	-1.930	-1.940	-2.195	-2.200	-2.195	-2.160

¹) VLAK – regeringen, DF og Det Radikale Venstre: Aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer. 12.11.17

<https://em.dk/aftaler-og-udspil/17-11-12-aftale-erhvervs-ivaerksaetterinitiativer>

²) Ovennævnte aftale, s. 1.

³) Jf. aftalen, s. 21.

I alt afsættes der 14, 7 mia. kr. frem til 2025.

De væsentlige ændringer er følgende:

- **AKTIESPARREKONTO:** Aftalen indfører en aktiesparekonto, hvor personer kan placering opsparing i aktier og investeringsbeviser. Hvor man i dag betaler 27 pct. i skat af aktiegevinster op til 51.000 kr. og 42 pct. herover, så slipper man med den nye ordning med at betale 17 pct. i skat afkastet på de penge, som står på aktiesparekontoen. Der kan første år (2019) indsættes op til 50.000 kr. pr. person stigende til 100.000 kr. i 2020, 150.000 kr. i 2021 og 200.000 kr. i 2022 og følgende år. ⁴
- **AKTIEINVESTORFRADRAG:** Aftalen indfører også en anden lempelse i aktiebeskatningen i form af et investorfradrag for personer, der investerer i små og mellemstore iværksættervirksomheder, herunder i det øvrige EU. Der kan 2019 – 2022 årligt fradrages halvdelen af investeringer op til 400.000 kr. Fra 2023 og frem kan halvdelen af investeringer op til 600.000 kr. fradrages. Fradraget udformes, så det har en skatteværdi på 23 pct. ⁵
- **MEDARBEJDERAKTIER:** Endelig rummer aftalen en lempelse af virksomhedernes muligheder for at udbetale løn som medarbejderaktier. Grænsen herfor forhøjes fra hidtil 10 pct. til 20 pct. af lønnen.
- **”GRÆNSEHANDELSPAKKE”:** Udover aktieskattelemplerne rummer aftalen en række afgiftslettelser på en række ”grænsehandelsvarer”, bl.a. ved at den planlagte forhøjelse for 2018 annulleres for sukkerafgiften, chokolade og sukkervareafgiften, vinafgiften og en række forbrugsafgifter. ⁶
- **”AFGIFTSSANERING”:** Herudover fjernes 65 afgifter som led i en såkaldt afgiftssanering, herunder forsvinder den nøddeafgiften samt afgiften på te samt afgiften på regntøj. ⁷
- **ENERGI OG MILJØ:** Aftalen lemper elvarmeafgiften. Afgiften udgør 40,5 øre pr. kWh i 2017, men nedsættes med 10 øre pr. kWh i ved udgangen af 2018, med yderligere 5 øre i 2019 og 10 øre mere pr. kWh i 2020. Ændringerne skal dog drøftes med forligspartierne fra ”Afskaffelse af PSO – afgiften”, bl.a. Socialdemokratiet

---

⁴) Jf. aftalen, s. 4.

⁵) Jf. aftalen, s. 5.

⁶) Ibid.

⁷) Jf. aftalen, s. 8 – 10.

- ERHVERVSSKAT: Fradraget for private virksomheders udgifter til forskning og udvikling hævdes gradvist fra de nuværende 100 pct. til 110 pct. i 2026 og den såkaldte ”forskingskatteordning” udvides fra 5 til 7 år.⁸

Herudover består finanslovsaftalen af en lang række mindre, konkrete nye initiativer.⁹

2. Fordelingspolitiske virkninger af aftalens nye lettelser og initiativer.

De to elementer i aftalen, som har størst fordelingspolitisk virkning, er for det første indførelsen af den såkaldte aktiesparekonto og for det andet indførelsen af aktieinvestorfradraget for investeringer i små og mellemstore virksomheder.

Af de samlede lempelser på varigt godt 2,2 mia. kr har finansministeriet beregnet det varige provenutab for aftalens aktieskattelettelser til i alt 585 mio. kr.¹⁰ Det umiddelbare provenutab udgør dog op mod 700 mio. kr.¹¹ Aktieskattelettelserne vejer altså tungt i den samlede lempelse.

Det er derfor disse to lettelsers fordelingsvirkninger, som vi i det følgende afsnit primært vil se nærmere på.

2.1. Stor nedsættelse af skatten på aktieindkomst.

Med aktiesparekontoen indføres som foran anført i forhold til de nugældende 27/42 pct. skat på aktieindkomst en lavere ”flad skat”¹² på 17 pct. i skat af afkastet på de penge, som står på kontoen.

---

⁸) Jf. aftalen s, 15.

⁹) Jf. aftalen, s. 3.

¹⁰) Jf. aftalen, s. 21, tabel 1.

¹¹) Jf. Juel, Jonas Schytz: 80.000 kr. til de rigeste med regeringens nye aktieskatter. 07.12.17 <https://www.ae.dk/analyser/80000-kr-til-de-rigeste-med-regeringens-nye-aktieskatter>

¹²) Jf. Andersen, Lene: Aktiesparekonto ender med helt anden skattemodel. JP Business, 13.11.17. <https://jyllands-posten.dk/protected/premium/erhverv/ECE10020451/ny-aktiesparekonto-ender-med-en-helt-anden-skattemodel>

I forhold til den høje beskatningssats for aktieindkomst er der altså tale om en ganske stor nedsættelse af skatten på aktieindkomst, idet den nedsættes med hele 28 procentpoint.¹³

Der kan første år (2019) indsættes op til 50.000 kr. pr. person stigende til 100.000 kr. i 2020, 150.000 kr. i 2021 og 200.000 kr. i 2022 og følgende år.¹⁴ Beskatningen på de 17 pct. sker af de årlige gevinster, uanset om de er realiseret eller ej. Tab kan til gengæld fremføres og modregnes i senere afkast.¹⁵

Indførelsen af aktiesparekontoen går hånd i hånd med indførelsen af det såkaldte investorfradrag for personer, der investerer i små og mellemstore iværksættervirksomheder, herunder i det øvrige EU. Der kan 2019 – 2022 årligt fradrages halvdelen af investeringer op til 400.000 kr. fra 2023 og frem kan halvdelen af investeringer op til 600.000 kr. fradrages.¹⁶

Ved dette investorfradrag vil det være muligt at spare op til 157.000 kr. om året i skat, hvis det nye fradrag udnyttes fuldt ud.¹⁷

2.2. Aktieskattelettelsen går til de allerrigeste.

Disse skattelettelser kommer i sagens natur de til gode, som besidder og/eller køber aktier og det siger også sig selv, at de vil komme aktieejerne desto mere til gode, jo flere aktier de ejer.

Da de primært er de rigeste, som ejer (mange) aktier og som har råd til meget store investeringer heri, vil de også få langt størstedelen af skattelettelsen.

Blandt den rigeste procent vil gevinsten i gennemsnit være 5.300 kr. og for den rigeste promille vil den i gennemsnit være 28.900 kr. og de 1000 rigeste vil indkassere 78.200 kr., mens ¾ af befolkningen i gennemsnit højst vil tjene under 100 kr.¹⁸

---

¹³) Jf. Hansen, Lars Wernblad: Millionskattelettelse til rigeste aktieejere. Netavisen Pio, 16.11.17.

<https://piopio.dk/millionskattelettelse-til-rigeste-aktieejere/>

¹⁴) Jf. aftalen, s. 4.

¹⁵) Jf. Andersen, Lene: Oven anførte artikel.

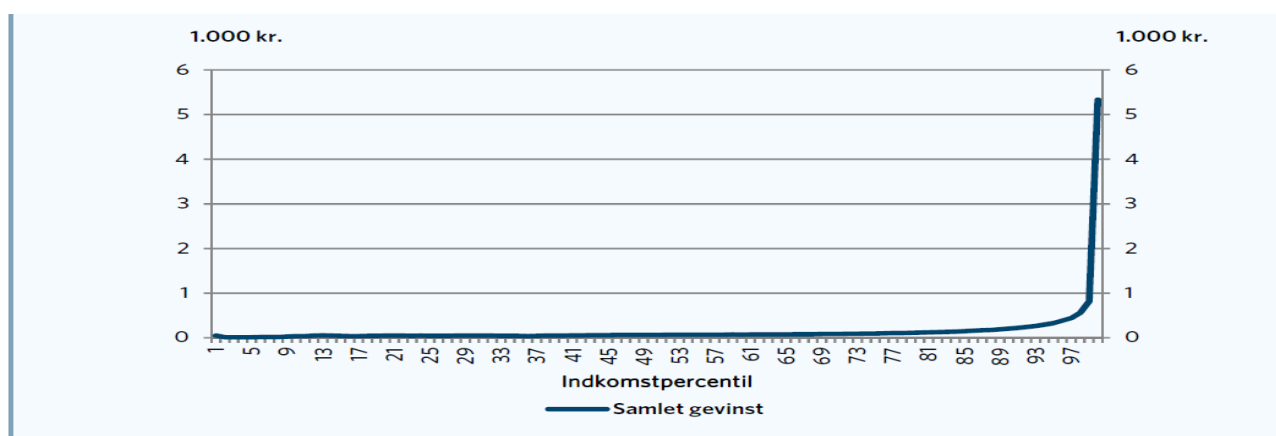
¹⁶) Jf. aftalen, s. 5.

¹⁷) Jf. Sindberg, Mathias: Den rigeste procent får over 5000 kr. i skattelettelser fra erhvervspakken. Information 08.12.17.

<https://www.information.dk/indland/2017/12/rigeste-procent-faar-5000-kroner-skattelettelser-erhvervspakken-resten-faar-200>

¹⁸) jf. Sindberg, Mathias: Oven anførte artikel.

Figur: Gennemsnitlig skattelettelse fordelt på indkomstpercentiler, 2025.¹⁹

Anm.: Beregningen er behæftet med usikkerhed. Forudsætningerne er angivet i boks 1. Kun personer over 17 år er taget med. Indkomstgrupperne er dannet ud fra bruttoindkomsten på personniveau.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, aftale om erhvervs og iværksætterinitiativer, 2017 og FIU svar på spm. 536, 2017.

Der er altså tale om en ekstremt skæv fordeling af skattelettelser, som hermed vil øge uligheden stærkt.

Så ulige vil gevinsten ved aktieskattelettelserne være fordelt til de rigeste, at man kan tale om en topskattelettelse ad bagvejen.

Hertil kommer, at den del af aktieskattelettelserne som først og fremmest kan komme almindelige lønmodtagere til gode, nemlig lempelse af adgangen til at udbetale en del af lønnen som medarbejderaktier, er en stærkt tvivlsom fordel.

For herved risikerer de ansatte jo at miste en stor del af deres løn, hvis virksomheden går ned.²⁰

3. Finansieringen af aftalens skattelettelser rammer også skævt.

Samlet set koster aftalen og herunder navnlig altså aktieskattelettelserne i alt 14,7 mia. kr. frem mod 2025 og herefter årligt 2,2 mia. kr.

Finansieringen af aftalen består i hovedsagen af 3 elementer: For det første en såkaldt ”forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen”, for det andet en effektivisering af DSB og for det tredje i træk på det såkaldte ”råderum”.

¹⁹) Kilde: Oven anførte analyse, s. 3.

²⁰) Jf. leder i Arbejderen: Statsstøtte til aktionærene. 14.11.17

Ud af finansieringen på årligt varigt 2,2 mia, kr. står disse 3 elementer for de godt 1,8 mia. kr. årligt altså lidt over 2/3.

Tablet: Oversigt over den samlede finansiering af aktieskatteskatte- og afgiftslettelser og erhvervspakke. ²¹

Mia. kr. (2018-niveau)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Lempelser i alt	-0,7	-1,6	-2,0	-1,9	-1,9	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Finansiering i alt	0,7	1,6	2,0	1,9	1,9	2,2	2,2	2,2	2,2
- Forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen	0,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
- Effektivisering af DSB	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- Succession til erhvervsdrivende fonde	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Negativ budgetregulering vedrørende offentlig erhvervsfremme	0,0	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
- Yderligere negativ budgetregulering vedrørende offentlig erhvervsfremme til finansiering af mentorordning	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- Ændring af renten ved opkrævning af personers skat	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- Midler fra Grøn pulje afsat i forbindelse med PSO-aftale	0,0	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- Midler der flyttes fra FL18 til E&I (bedre vilkår for aktieafløsning)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
- Råderumsfinansiering	0,3	0,0	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5
Balance	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kilde: De provenumæssige konsekvenser er opgjort efter tilbageløb og adfærd.

3.1. Hovedelementerne i finansieringen.

Den såkaldte ”forenkling af den økonomiske styring af beskæftigelsesindsatsen består nærmere bestemt i en reduktion af den statslige refusion af kommunerne udgifter hertil. Staten har hidtil refundere op til 50 pct. af kommunernes udgifter til aktivering i vejlednings-, opkvalificerings – og mentorforløb.

For at skaffe penge til aftalens skatte og afgiftslettelser afskaffes denne refusion helt, således at kommunerne fremover står alene med finansieringsansvaret. ²²

²¹) Kilde: Aftalen, s. 23.

Den anden store kilde til finansiering består i en såkaldt ”budgetforbedring af DSB”, hvorefter DSB effektiviseres, således at statens kontraktbetaling nedsættes tilsvarende med lidt over 200 mio. kr. i 2018 stingende til op mod 400 mio. kr. i 2021.

Den tredje store kilde består i træk på det såkaldte ”råderum”. Dette er ikke nærmere beskrevet i aftalen, men jf. VLAK – 2025 plan er der tale om et provenu på 28 mia. kr. frem mod 2025, som skal fremkomme som følge af stigende beskæftigelse og hermed følgende stigning i skatteindtægterne som følge af, at arbejdskraftudbuddet stiger med godt 180.00 personer frem mod 2025 takket være en række ”udbudsreformer”, først og fremmest ”Velfærdsaftalen” fra 2006 og ”Tilbagetrækningsaftalen” i ”Genopretningsaftalen” fra 2010.²³

3.2. Skattelettelserne skal betales af velfærden.

Ligeså asocialt som skattelettelserne er fordelt, ligeså skævt rammere også betalingen af dem.

Den første store finansieringskilde er som beskrevet kommunerne.

Nærmere bestemt hentes årligt 0,9 mia. kr eller samlet 7,2 mia. kr. frem til 2025 gennem nedskæring af den kommunale beskæftigelsesindsats indenfor vejlednings-, opkvalificerings – og mentorforløb. Hertil kommer, at VLAK – regeringen efterfølgende oveni dette har fremlagt yderligere besparelser på beskæftigelsesindsatsen for 500 mio. kr. mere om året eller samlet frem mod 2025 på 4,5 mia. kr. Denne gang skal der ”gennem regelforenkling” spares på samtaler, aktivering, løntilskud mm.²⁴

Kommunerne vil altså skulle spare voldsomt på beskæftigelsesindsatsen og det vil selvsagt gå ud over dennes standard og kvalitet. Ledige, der har brug for vejledning og opkvalificering og løntilskudsjob mm., vil derfor ikke længere få det, fordi kommunerne som følge af besparelserne enten vil undlade at tilbyde disse ydelser eller vil vælge de billigste løsninger.²⁵

---

²²⁾ Jf. aftalen, s. 18.

²³⁾ Jf. Lund, Henrik Herløv: VLAK s 2025 plan – Velfærd skal betale skattelettelser. Aug. 2017. <http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/VLAKs2025plan.pdf>

²⁴⁾ Jf. Ullum, Arne: Kommuner skal spare på 500 mio. kr på nye forenklede beskæftigelsesregler. NB-økonomi. 15.11.17, <https://nb-okonomi.eu/tema/beskaeftigelse/kommuner-skal-spare-500-mio-kr-paa-nye-forenklede-beskaeftigelsesregler/>

²⁵⁾ Jf. Basse, Kim: Ny aftale straffer ledige med mindre uddannelse og mere isolation i jobkøen. Avisen.dk, 17.11.17. https://www.avisen.dk/ny-aftale-straaffer-ledige-med-mindre-uddannelse-og-m_471029.aspx

Besparselsen vil naturligvis i første omgang gå ud over beskæftigelsesindsatsen selv men i sidste ende må kommunerne jo hente pengene, der hvor de er – så en stor del af regningen vil utvivlsomt gå videre til de tunge velfærdsområder: Ældrepleje, skole og børnepasning.

Den anden store finansieringskilde er som anført DSB. Det hedder i aftalen, at DSB skal bidrage gennem ”effektivisering”. Men dette er ikke andet end et dække for besparelser på den kollektive transport, hvilket selvsagt på et eller andet led må give sig udslag i en ringere service.

Som fremgået er den tredje store finansieringskilde det økonomiske råderum. Men hermed så tages der penge, som egentlig var afsat til vækst for velfærden, således at denne både kan følge med befolkningsudviklingen med flere ældre og med velstandsudvikling, så der bliver råd til nye tilbud og ydelser.²⁶

Der er i denne forbindelse grund til også at erindre, at en meget stor del af det økonomiske råderum fremkommer gennem de besparelser på og forringelser af efterløn og pension, som blev aftalt i forbindelse med den såkaldte ”velfærdsaftale” i 2006. Men i den forbindelse fremgik det udtrykkeligt af aftalen, at besparelserne skulle bruges til at fremtidssikre velfærden. Nu bruges pengene ikke desto mindre til skattelettelse til de allerrigeste.

Det er således langt henad vejen den fælles velfærd og for beskæftigelsesindsatsens vedkommende indsatsen overfor de arbejdsløse, som skal betale VLAK’er, DF’er og RV’er s milde gaveregn til de allerrigeste aktionærer.

Afslutning: Regeringens, DF’er og RV’er s rolle i aftalen.

VLAK kom ikke igennem med alt, men nok.

Det må anerkendes, at VLAK – regeringen IKKE er kommet igennem med de mest ekstreme lempelser til de rigeste.

Regeringens udspil havde således lagt op til, at forhøje aktieindkomstskattens progressionsgrænse mellem 27 og 62 pct. beskatning fra 52.900 kr. til 100.000 kr. Ligeledes havde man lagt op til, at aktiesparekontoen skulle have et maksimalniveau på 500.000 kr.

Nu blev det en gradvis forhøjelse af maksimalniveauet til 200.000 kr., men samtidig opnåede regeringen, at der kun sker kun en beskatning på 17 pct. for aktieindkomst under dette maksimalniveau.

---

²⁶⁾ Jf. Lund, Henrik Herløv: VLAK s 2025 plan – Velfærd skal betale skattelettelse. Aug. 2017. <http://www.henrikherloevlund.dk/artikler/VLAKs2025plan.pdf>

Så VLAK ganske langt i retning af sine oprindelige forslag og i retning af de skattelettelser for de rige, som var tilstræbt.

DF godkender maskerede topskattelettelser og velfærdsforringelser.

Som bekendt har jo forud for forhandlingerne erklæret ikke at ville medvirke hverken til direkte eller indirekte topskattelettelser. Men som fremgået har man med aktieskatteaftalen altså i praksis givet accept af topskattelettelser ad bagvejen.

Og hvor DF erklæret at ville sikre velfærden, så har man med denne aktieskatteaftale accepteret velfærdsforringelser i kommunerne og på den kollektive trafik.

DF er således langt fra den rolle som garanten for velfærden, som partiet gerne vil tilskrive sig selv.

RV 's rolle.

Om endelig RV s rolle kan man vel ikke sige andet end, at RV ved at indgå i denne aftale – uden i øvrigt så vidt vides at have nogen videre indflydelse på indholdet – endeligt har fjernet sig fra sit oprindeligt socialliberale udgangspunkt.

RV tilslutning til aftalen synes mere en markering af, at partiet i stadig højere grad vælger højrefløjen og en borgerlig økonomisk politik.